

TELEGRAFUL ROMÂN.

Are Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.

Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Curent bolnăvicios.

Sibiu, 17 Decembrie n.

În zilele trecute două manifestațiuni s'au făcut în favorul unui curent nefast, care de mult băntue în statul nostru, și amândouă s'au petrecut — more patrio — cu mare alaiu și cu multă reclamă din partea presei.

În centrul magiarismului, care în zile de grea cercare a fost îmbrățișat cu inimi calde de cătră întrégă omenimea civilisată, în orașul Segedin s'a format o nouă reuniune pentru magiarizare, care s'a constituit în zilele acestea și la care constituire a alergat lume multă, și cuvântul festiv a fost rostit de bărbatul cel mai sârbătorit la compatrioții unguri, de cătră fostul president al camerei noastre, contele Apponyi.

Tendința acestei reuniuni nu are de a face nimica cu cultura și cu civilizațiunea, de-și numirea unгурescă este exprimată cu un cuvânt care în înțeles verbal ar fi s'îsemne cultură.

Tendința acestei reuniuni este propagandă pentru magiarizarea elementelor nemagiare din părțile acelea.

Tendința acésta de a înmulți elementul magiar cu câștigarea de elemente cari își renégă originea, se lăpădă de tot ce este mai sfânt întré oameni civilizați și cu creștere bună, de părinți; de némuri, de limbă, de tradițiuni, de aspirațiuni naționale, de limbă; tendința acésta de a desbrăca pe om de totă ființa lui, de cinstea, de omenia lui, de caracterul lui, și de a-l face s' devină alt om, altă ființă; tendința acésta se cultivă acuma de preste un pătrar de veac.

Pe noi din capul locului ne-a pus pe gânduri pornirea acésta de unificare și prin unificare de purificare în statul nostru, căci statul acesta totdeauna a fost stat poliglot, și ca stat poliglot și-a serbat iubileul existenței de o miă de ani.

Că în decursul vécurilor trecute singuratici au eșit din némul lor, au întrat în clasele privilegiate și au ajuns în statul nostru la cele mai înalte dignități, acésta se esplică cu starea de lu-

cruri de atunci, cu instituțiunile oligarhice feudale, cari pe țărani îi eschideau chiar și de la drepturile de om.

Azi lumea a înaintat, și s'au sfărmat zidurile cele puternice, cari făceau deosebire întré om și om.

Că cel mai mare și mai puternic rege al Ungariei a fost din némul nostru; că cel mai învătă și mai remarcabil primat al Ungariei asemenea a fost din némul nostru în timpurile când poporul român nu avea alt drept de cât s' lucre și s' ostenescă pentru alții; acésta e dovadă despre superioritatea rassei noastre.

Că acei ómeni atunci au trebuit s' iésă din némul lor spre a întra în clasele privilegiate, acésta pe noi nu ne pune în uimire; ce ne uimește este, că acei ómeni numai în virtutea vredniciei lor personale au ajuns la asemenea înălțime și putere în vieța de stat a Ungariei.

În secolul luminat de acuma nu se mai cere s' te lapeși de némul t'eu, spre a puté înainta, și a te face folositoriu patriei.

Curentul democratic de azi chiar și când ar fi esistat vre-odată rușinea de a te mărturisii că ești eșit din popor, a măturat acea pată din conceptul omenimei, și noi Românii, cari nu avem aristocrație, ținem de cea mai mare, de cea mai legitimă mândrie a noastră, că am eșit din opinică, că toți suntem din sinul poporului.

O altă tendință tot cu acel gând de a ne magiarisa, este curentul cu magiarizarea numelui de familie.

În direcțiunea acésta se face și silă, și o sumedenie de ampoițați mai ales de la drumul de fer, s'au supus siluirii și și-au magiarisat numele de familie.

În zilele trecute un învătătoriu din capitala țerei noastre a provocat pe toți învătătorii de acolo s' și magiarizeze numele.

În ochii nostri aceste porniri ni-se par curente bolnăviciose.

Noi ne vom feri de acest sistem periculos.

Deschiderea delegațiunilor.

Mercuri s'a făcut deschiderea sesiunii delegațiunilor prin mesagiu de tron, rostit de M. Sa în sala de recepțiuni a palatului imperial din Viena.

Întăiu s'a prezentat M. Sale delegațiunea ungară, sub conducerea vice-presidentului Coloman Széll, la al cărui discurs omagial M. Sa a răspuns următoarele:

„Espresiunea devotamentului d-vóstră îmi servește spre mare mulțămire.

Cu durere trebuie s' amintesc înaintea de tóte mórtea întemplată în acest an a Capului bisericii catolice, la a cărui înaltă persoană întréga lume catolică era deprinsă a privi cu admirațiune și omagiu. Monarchia, în privința politiceii esterne de la ultima sesiune a delegațiunilor, ofere în tótă privința o situație îmbucurătoare. Prin reînnoirea din anul trecut a triplei alianțe, baza actuală probată a politiceii noastre și pe care suntem decisi a o susține și mai departe, — s'a întărit din nou.

Armonia intimă cu imperiul rusesc, în privința evenimentelor din Balcani se cultivă neîncetat, și acésta contribuie la resolvirea pacinică a evenimentelor de acolo.

În urma insurecțiunii din Macedonia acțiunii celor două puteri s'a revenit problema grea de a coopera pentru menținerea stațiunii quo cu sprijinul eficace al celorlalte puteri.

Monarchia și Rusia își dau silința comună, ca pe de o parte s' îndemne Turcia a introduce măsurile necesare pentru ameliorarea sorții supușilor creștini, ear' pe de altă parte s' rețină principatul Bulgariei de la ori-ce sprijinire a insurecțiunii.

Raporturile intime cu celelalte puteri, pe cari guvernul meu își dă silința a le cultiva, au primit anul acesta un sprijin prin convorbirile personale, la cari ni-s'a oferit privilegiu prin visita iubitului meu aliat, Majestatea Sa împératul Germaniei, și prin vizitele Majestății Sale, Țarul Rusiei și regele Angliei.

În Sêrbia, în urma unei crime care a umplut de oróre pe ori-ce om cu simțul moral, s'a făcut schimbare în dinastie. Se pôte spera, că țera acésta sub actualul domnitor se va regenera moralicește și va avé un viitoriu mai frumos.

În proiectul de budget al ministeriului Meu de răboiu, în cadrul votat anul trecut a rămas tranșarea cestiunii tunurilor cu tir repede. Este necesar și suntem în ajutor de a începe fabricarea lor, pentru care ministeriul Meu de răboiu va cere cheltuielile trebuinciose.

Plusul de cheltuieli destinat pentru marina Mea militară, este destinat, ca și anul trecut, pentru înmulțirea personalului și construirea de vase.

Devoltarea culturală a provinciilor ocupate n'a suferit întrerupere nici anul acesta, și de-și au avut o recoltă slabă, pe anul viitor vor acoperi din mijlocele lor proprii necesitățile guvernării.

Contând la devotamentul și înțelepciunea patriotică a dvóstră, ce le veți dedica resolvirii problemelor ce vă așteptă, vă salut din inimă.

După delegațiunea ungară s'a prezentat cea austriacă, în numele căreia a vorbit baronul Gautsch. Răspunsul M. Sale e același ca și delegațiunii ungare.

Cum raportéză zierele din Budapesta, a produs impresie penibilă asupra membrilor delegațiunii ungare, că cu ocaziunea agrării membrilor (cercele) M. Sa a accentuat cu mare aplomb susținerea intactă a unității armatei, ear' asupra membrilor chei a produs consternație reprobarea obstrucției lor din dieta imperială.

Deputatului Bianchini (croat) i-ar fi zis: „Dta pretutindenea numai lărmuești“. — „Unde, Majestate?“ a întrebat deputatul, la ce M. Sa i-a răspuns: „Aici, în dieta provincială și pretutindenea“. — „Cel pe care nu-l dóre, nu strigă“ — a reflectat Bianchini.

Privitoriu la atitudinea deputaților chei, M. Sa a zis lui Kramarz (șef al partidului chei): „Cehii n'au motiv a se plânde de opresiune“. — „V'au informat fals, Majestate. Un popor de șese milioane, care stătea jertfe a adus în interesul statului și dinastiei și nici barem egal îndreptățirea națională nu și-a putut-o vedé realizată, e în drept a se plânde de opresiune“ — a răspuns conducătorul Cehilor.

FOIȘORĂ

Biserica „Mirăuților“

(Fine).

Numirea de biserică „Mirăuților“, care e mai usitată azi, și-a primit-o biserică probabil de la numele unei familii „Mirăuții“ sau „Mirăuț“, care va fi locuit la acea margine a orașului, numită și azi „mahalaua Mirăuților“ — unde e situată biserică.²⁾

Dacă tradiția care legă zidirea bisericii de numele lui Juga Vodă nu pôte fi confirmată și dacă esistența bisericii e atestată la începutul véc. XV, atunci cine a zidit-o?

Ne rămâne s' mai cernem o tradiție păstrată în gura poporului, după care biserică s' se fi zidit sub Petru Mușat, primul domn al dinastiei Mușateștilor.

Mai întăiu față de acésta tradiție cad motivele de îndoielă induse la cei doi Juga, căci Petru țne tronul Moldovei 16 ani (1375—1391), un restimp destul de îndelungat pentru zidirea unei biserici, chiar și pe acele timpuri.

Arhitectul Romstorfer în scrierea sa „Das alte Fürstenschloss in Suczava“ — pe baza unor documente vechi și pe baza cercetărilor ce le-a făcut însuși asupra ruinelor cetății principilor Moldovei — susține părerea, că cetatea a fost zidită de voevodul Petru Mușat. Paralel cu acésta argumentare face numitul architect, cel puțin fórte probabilă și zidirea bisericii Mirăuților sub acest voevod întré anii 1380 și 1390. El a putut constata, că la zidirea bisericii a fost întrebuițat același material, care se află și în partea cea mai vechiă a cetății, și anume bucăți mari de pétră, întărite prin un strat gros de tencinelă de var, acum petrificat. — Afară de acésta a mai descoperit în pârtelele nordic al soclului bisericii o singură cărămidă șmalțuită de colóre verde. Astfeliu de cărămiđi costisitoare n'au fost întrebuițate înainte de veacul XV-lea la nici o zidire în Sucéva, de cât numai la cetate, spre înfrumusețare sau la parcané, deci și acea cărămidă trebuie s' provină de la cetate.

După tóte acestea se pare îndreptățită concluziunea, că și biserică Mirăuților a fost zidită sub Petru Mușat, în același timp ori imediat după zidirea cetății. Legenda ne poveștește și azi, că biserică sta în comunicație

cu cetatea prin un pod de curele, ce ducea preste pârul Cacaia.

După-ce Iosif, metropolitul Moldovei, sub Alexandru cel Bun își ia reședința în Sucéva, ear' biserică Mirăuților a fost alésă biserică metropolitană, la anul 1402 (—1404) au fost transportate de la Akkerman și așezate în ea móștele sfântului Ioan cel Nou din Trapezum († c. 1330).

Ca biserică metropolitană a fost întrebuițată biserică Mirăuților până la anul 1515. În acest an, nu se știe sigur prin ce întemplantare — se ia ca probabilă o jefuire a țerii prin Turci — a fost devastată și adusă într'o stare de tot desolată. Din acésta cauză reliquiile sfântului Ioan cel Nou încă au fost aduse și așezate provisor în capela cea mică a mănăstirii de azi, zidită anume spre acest scop până-ce s'a terminat zidirea bisericii celei mari a mănăstirii în anul 1522 sub Ștefăniță Vodă (Ștefan al V-lea).

Zidirea acestei biserici a fost începută sub Bogdan al III-lea, fiul lui Ștefan cel Mare, la anul 1514, și după ce s'a terminat a fost alésă de catedrală metropolitană în locul bisericii dărimate a Mirăuților și în ea au fost aș-zate și móștele sfântului Ioan cel Nou, unde se păstrează până azi. Biserica

acésta încă se află acuma în stadiul renovării. De a mai fost renovată și întrebuițată biserică Mirăuților și după anul 1515? — nu știm, căci n'avem doveđi.

Cu ocaziunea renovării ei de acuma s'a aflat întré două cărămiđi, zidite în partea de sus a cupolei, o groșiță (Dreigrüscher) de pe timpul lui Sigismund al III-lea (1587—1632). Acest fapt ar dovéd, că acea parte a cupolei a mai fost renovată spre finea vécului al XVI-lea. Mai departe s'a descoperit un semn sculptat în o pétră la ușa principală; acest semn ar fi, după forma sa, simbolul unei societăți de sculptori (petrari) germani din jumătatea primă a secl. XVI. — În urmă s'a desgropat și o pétră monumentală în apropierea bisericii, pe care se află cioplit anul 1700, semn, că pe acel timp grădina din jurul bisericii se întrebuița ca cimiteriu.

Din tóte acestea și pe baza încă a cătorva descoperiri de natura acestora, architectul Romstorfer susține ca probabilă părerea că biserică Mirăuților după devastarea ei din 1515 a mai fost renovată și întrebuițată spre scopurile cultului dumnezeesc.

Alte date relative la istoria acestei biserici nu aflăm până pe timpul anexării Bucovinei la Austria.

²⁾ Candela 1892 p. 586.

De la conferențele preoțești.

(Conferența preoțească din protopresbiteratul Sighișoara.)

— 26 Novembre 1903.

În 30 Octombrie st. v. s'a ținut în Sighișoara conferența preoțească a tractului Sighișoara.

Conform programei, la orele 8 a. m. s'a celebrat sfânta liturgie, cu invocarea duhului sfânt de protopresbiterul tractual Dimitrie Moldovan asistat de părintele Ioan Muntean din Sighișoara, la care au luat parte aproape toți preoții din jur. După serviciul divin preoțimea se întrunește în școală, unde la orele 10 a. m. s'a început conferența, deschisă prin protopresbiterul tractual, care în cuvântul de deschidere face evident cum diferiți scriitori antici, cum și scriitorii ai secolului trecut su-pranumit al luminei, au muncit și îndemnat și pe alții să muncască pentru asigurarea conștiințelor lor, prin știință la o mai bună stare materială și prin urmare la ridicarea valorii lor proprii. Concluzie, că și noi, ca cei dintâi chemați a lumina poporul, să ne nisum a satisface sfințitor datorițe ce ne incumbă în urma poziției onorifice ce-o ocupăm în mijlocul lui, și pentru-ca aceste datorițe să aibă în totdeauna — ca cointesentă a moralului nostru, — binele, înaintarea pe toate terenurile și fericirea poporului concretat păstoririi noastre, precum acestea le-am putut și le putem culege din toate pastorelele ce ni-au fost și ne sunt adresate de către neobositul și neîntrecutul în muncă, Înaltpreasfințitul domn Arhiepiscop și Metropolit al nostru Ioan.

În urma acestei frumoase și instructive cuvântări, presidiul, salutând preoții întruniți declară deschisă ședința conferențială și astfel după ce notariul ordinar al conferenței, parochul Nicolae Ghiaja din Laslea-mare, ia loc la masa presidială, — și după ce conferența ia act despre trecerea la cele eterne a protoiereului și asesor consistorial Zaharie Boiu, dând expresiune durerii prin sculare, — se procedează la punctul 3 din program: „constatarea celor prezenți“.

Din înțelegerea preoțimea tractuală, din motive basate, lipsesc câțiva inși.

Notariul conferenței dă cetire ordinelor Consistoriale de dte 22 Ianuarie a. c. nr. 1053 Pres., dte 22 Ianuarie a. c. nr. 438 Bis., dte 22 Ianuarie a. c. nr. 386 Bis., și în fine de dte 4 Martie a. c. nr. 2142 Pr.s. pe cari conferența le ia spre știre. Satisfăcându-se astfel pct. 4. din program se trece la tema: „Cari ar fi mijloacele cele mai coreșpunzătoare, pentru a introduce la toate oficiile parochiale o administrație expeditivă și mai promptă, ca astfel să se evite multele ursorii pentru trimiterea la timp a taxei de la nou cununăți, a discurilor, a restanțelor la fondul de pensii, a datelor statistice și a tuturor rapoartelor ce se cer de la preot“, a cărei lucrare a fost concretată parochilor Chirion Muntean din Trapold și Toma Bârșan din Criș.

În acest timp ea era o ruină fără proprietar. În anul 1781, când a întrebat comisiunea pentru delimitarea moșiilor și introducerea cărților funduare, care funcționa în Suceva, după proprietarii bisericii, ea n'a fost reclamată de nimeni. N'au făcut-o acesta — după cum zice prof. Onciu — „nici măcar episcopul cu consistoriul sau cei 23 de archimandriți și egumeni ai mănăstirilor“. Astfel prima biserică metropolitană a Moldovei, după trecerea Bucovinei la Austria a fost declarată de proprietate erarială. Caracteristic pentru acele timpuri!

Pentru-ca să se ridice orașele, pe atunei era permis ori-cui voia numai să zidescă, să întreabânze ca material de zidit ruinele ce erau în proprietatea erarială. Acesta s'a decretat printr'un emis aulic și față de ruinele din Suceva. Prin acest decret era hotărâtă și sörtea bisericii Mirăuților. Dar' sentimentul de pietate al locuitorilor din Suceva față de locurile sfinte a scăpat-o de totala nimicire. Ei, după un răspuns nefavorabil (câte 25+25 bețe) primit de la comisariul Sucevei, se îndreptă în anul 1792 într'o „jalobă“ către Consistoriul cu rugarea, ca să se întreprună la locurile competente pentru păstrarea bisericii. Consistoriul așterne jalba la oficiul cercual Oficiul cercual — în urma unor deslușiri tendențioase primite de la comisariul Sucevei —

În absența parochului Toma Bârșan dă cetire lucrării sale par. Chirion Muntean.

Vorbind mai mulți dintr'ei preoți asupra acestui punct, conferența enunță ca conclud, că în cazul când totuși unii dintr'ei preoți ar aștepta, în una și aceeași cauză ursorii preste ursorii, să fie pedepsiți cu pedepse în bani, în mod treptat și în favorul fondului de pensii preoțești.

După luarea acestui conclud se trece la pct. 6 din program: „Care ar fi modalitatea cea mai ducătoare la scop, la punerea în lucrare a statutelor reuniunii femeilor și a societății junimei noastre române?“, — a cărei elaborare a fost concretată parochului Elie Ioanoviciu din Boiul-mare.

Ca singur mijloc ducător la scop autorul propune conferența preotului cu cele mai de frunte femei, cum și cu părinții junilor și cu comitetele parochiale — după câteva predice — și crede că astfel urmându-se, punerea în lucrare a statutelor cestionate va succede.

Conferența aprobă mijlocul recomandat, și prin rostul celor ce vorbesc la obiect învitat și pe aceia dintr'ei frați, în parohiile cărora până în prezent nu sunt constituite asemenea reuniuni, ca până la conferența proximă să facă pașii de lipsă conform îndigitărilor, pentru a constitui reuniunile, din rezultatul cărora numai câștiguri morale putem înscrie pentru popor.

Urmăzând pct. 7 din program, tema: „Principii istorice morale“, lucrată de parochul Terentie Popoviciu din Jacul-român.

De pe fețele tuturor preoților întruniți în conferență, fără multă psihologie putea omul ceti, cu câtă ardere și interes se aștepta să fie cetită, singură fiind temă care să ne ridice în sfere mai înalte de-o concepție morală, — și într'adevăr, conferența nici n'a fost înșelată în așteptările sale, căci disertația părintelui Popoviciu cu drept se poate numi pragmatică și îmbrăcată în același timp într'o formă științifică.

Trecându-ne prin diferite principii de credință profesate de cei vechi, ajunge la principiile profesate de „fiul omului“, de Domnul și Mântuitorul lumii Iisus Christos, și după ce reasumă și principiile de credință ale Mântuitorului, estrage pe cele date omeniei cu poruncă de însuși Mântuitorul când zice: „Și acum las vouă credința, nădejdea și dragostea“ făcând evidentă dragostea creștină și desinteresată, față de unul Dumnezeu și față de deapropoale, face o scurtă dar' frumoasă paralelă între principiile filosofilor antici, filosofilor ateistici din secolul al XVIII-lea și într'ei Iisus Christos, demonstrând superioritatea principiilor profesate de Mântuitorul, tocmai prin împrejurarea, că sunt în același timp și morale.

Astfel par. Terentie Popoviciu prin elaboratul seu vast, ținut însă într'un limbaj ușor și frumos, pe lângă că ne-a ținut într'o atențiune incordată, dezvoltând, din pasagiul în pasagiul tot mai mult interes față de lucrarea sa, a procurat conferenței momente de o adevărată elevațiune sufletească.

provocă cu asprime Consistoriul, ca să îndrume pe tângoseții din Suceva la pace și liniștire, ceea ce se și împlinește.¹⁾

Probabil, fiind-că biserica ajunsese un obiect de certă și neînțelege, erariul vinde locul pe care se afla ea, și după ce trece prin mâna a lor doi proprietari, al treilea, Ioan Florea, care cumpăraseră locul cu biserică cu tot, îl dăruiește cu totul în a. 1799 comunei gr. or. din Suceva. Astfel biserica Mirăuților ajunge earși în posesiunea confesionalilor gr. or. din Suceva.

Pe la anul 1825, cum și într'ei anii 1854 și 59 ea a fost dată în arândă erariului militar, care a folosit-o ca magazin. O parte din prețul arândii s'a întrebuințat ca spese pentru acoperirea bisericii, spre a o scuti de ploii. După anul 1859 earși a fost dată în arândă la diferiți neguțători, pe un preț bagatel.

Într'ei aceste însă atențiunea bărbaților specialiști într'ale arhitecturii a fost tot mai mult atrasă asupra acestei biserici, în care au recunoscut unul dintr'ei cele mai venerabile monumente arhitectonice din țera Bucovinei. În a. 1885 cu ocaziunea visitațiunii

¹⁾ Atât interesanta „jalobă“, cât și răspunsul comisariului și al Consistoriului se află în „Candela“ 1892 p. 600—609 împreună cu o espunere detaliată a stării lucrului.

Coferența i a și răsplătit munca, votându-i cu aclamațiune și unanim, mulțămită protocolară. — Țin să accentuez și la acest loc, că părințele Popoviciu ar face bine când în acest prețuit organ de publicitate și-ar publica lucrarea.

Fiind timpul înaintat, presidiul, în considerarea că cetindu-se și lucrarea parochului Ioan Popa din Vidacutul-român: „Cari snt scăderile cele mai înrădăcinate în popor, și cu cari mijloce s'ar pute lucra mai cu efect la delăturarea lor?“ care asemenea era vastă și de un deosebit interes, cum și în considerarea că această temă avea să o tracteze și parochul Nicolae Doctor din Hașfalău, care din cauză de morb n'a fost prezent dar' nu și-a trimis nici lucrarea, invită conferența să iee act despre împrejurarea că par. Popa și-a prezentat tema, să o iee de la ordinea zilei, amânând cetirea ei pe conferența proximă, când speră că va intra și lucrarea par. N. Doctor, ca apoi conferența să pōtă discuta în merit asupra cestuini.

Conferența primește propunerea și trece la pct. 9 din program: „Compunerea unui plan cronologic care să cuprindă toate obligămintele oficiale ale unui paroch în decursul unui an, cum și timpul pentru îndeplinirea lor?“, a cărei elaborare a fost concretată parochului Nicolae Dobre din Hendorf.

Lucrarea par. Dobre a fost făcută într'un mod foarte amănunțit. Legătura dintr'ei obligămintele parochului a fost basată pe actele și ordinațiunile superiorității noastre bisericesti, cum și pe actele și ordinațiunile autorităților publice, de aceea cred, că planul compus de par. Dobre va face bune servicii pentru compunerea unui plan definitiv, care e de dorit să ocupe loc în cancelaria fiecărui oficu parochial, ca astfel concluziile aduse de conferența noastră, eventual și de alte conferențe, față de lucrarea de sub pct. 5 a par. Chirion Muntean, să-și pōrdă total valoarea.

Aducându-se din partea conferenței mulțămită protocolară părintelui Dobre, parochul Ioan Hertziogă din Daia-săsească referă asupra proiectului de statute pentru ajutorarea preoților și a învățătorilor, statorit de conferența învățătoră din cercul Sebeșului, recomandând aderarea preoțimii.

Referada se ia din partea conferenței la cunoștință și membrii se declară adicți ai statutelor cestionate.

Cât pentru locul, în care are să se țină conferența proximă, conferența preoțească rămâne deocamdată pentru centrul Sighișoara. După alegerea membrilor pentru autentificarea procesului verbal, dl protopresbiter mulțămind preoțimii pentru interesul cu care a luat parte la desbaterea obiectelor puse la ordinea zilei și declarând încheiată conferența prezentă, invită preoțimea tractuală la parastasul, cum și la pomana, servită în casele proprii, într'ei amintirea răposatului protoiereu și asesor consistorial Zaharie Boiu.

După celebrarea serviciului presaris pentru parastas, din partea coetanilor iubitelui

și neuitatului răposat, parochul T. Popoviciu în numele preoțimii tractuale exprimă cuvinte de condolență adânc întristatei familii, după cari imediat se servește din partea familiei o bogată pomană.

În decursul mesei părintele protopresbiter relevând din nou însemnătatea conferențelor preoțești, mulțămeste Înaltpreasfinției Sale Dlui Arhiepiscop și Metropolit pentru reactivarea lor, dorindu i viață lungă, spre binele și înaintarea bisericii noastre, și declară, că nu pōte mulțami din destul preoțimii tractuale, că drept continuare a conferenței, a ținut prin participarea la parastas și pomană să verse balsam mângăietoriu în inima întristatei sale familii, făcându-se părtaș de durerile ce a cauzat-o pierderea iubitelui și neuitatului frate și cumnat.

La cuvintele acestea de mulțămită adresate preoțimii, răspunde prin cuvinte alese parochul Ioan Baciu din Nadeșul-săseșc, asigurând familia, că amintirea vrednicului fiu al bisericii și special al tractului nostru, a defunctului protoiereu și asesor consistorial Zaharie Boiu va rămâne adânc imprimată în sufletele preoțimii din acest tract, și întorându-se din partea preoțimii cântarea: „În veci pomenirea lui“, masa se ridică la orele 4^{1/2} p. m., depărțându-se fie-care, cu dorul de-a ne revede anul viitoriu cu toții. P.

Corespondențe.

(Sfințirea bisericii din Stremți).

— Novembre, 1903.

Comuna Stremți e situată de la Teiuș spre Vest pe așa numita Valea-Geogiului sub culmea Munților-Apuseni, e una dintr'ei cele mai mari și fruntașe parochii din tractul Alba-Iulia și una dintr'ei acelea puține parochii în părțile acestea, care a stat puternică și hotărâtă la luptă până la ultimele puteri, în contra indulerilor și uneltirilor de tot soiul, respingând cu bărbăție atacurile de desbinare îndreptate asupra nēmului de un sânge și de o lege, și nelăsând să spargă zidul puternic al credinței și al legii strămoșești. Astfel comuna într'ei formeză o singură parochie drept mărturisitoare ortodoxă, cu un popor credincios ce numeră la 1400 suflete, având în fruntea sa pe parochul Irimie Iliescu.

Parochia acesta înainte cu 10 ani prezenta omului icona cea mai posomorită. Pe lângă disordinea care era stăpână în ale administrării bisericesti, lipsia podoba comunei: școală, case parochiale, biserica în stare de plâns, ce sămăna mai mult a ruină de cât un ce întreg.

Astăzi, mulțămită bunului spirit ce ne însoțește pe noi, pot zice pretutindenea, luptei energice ce s'a dat din partea actualului preot Iliescu, cum și însuflețirii poporului, situația s'a schimbat, — ne mândrim cu școală, edificiu propriu, case parochiale presentabile, și acum corōna tuturor: cu un juvaer de

canonice, ce-o făcuse metropolitul mult regretat *Silvestru Morariu* în părțile Sucevei, a vizitat și biserica Mirăuților și a primit de la reprezentanții proprietarilor ei promisiunea că cedeză fondului religios dreptul lor de proprietari, dacă biserica va fi renovată pe spesele fondului. În urma acestei învoiri încă în anul 1886 se îndreptă metropolitul Morariu către *Majestatea Sa* cu rugarea, ca să concedă restaurarea acestei biserici pe spesele fondului religios, dând ca motiv al reconstruirii lipsa unei biserici destul de spațioase, în care să se adune tinerimea studiōsă la rugă în Dumineci și sērbători.

Astfel se încep pertractările într'ei guvern și Consistoriu și se sfērșesc cu rezultatul, că în anul 1892 *Majestatea Sa* încuviințeză preliminarul pentru reconstruirea bisericii.

Esecutarea proiectului de reconstruire și conducerea lucrărilor tehnice a luat-o asupra sa arhitectul *Romstorfer*, ear' pictarea bisericii, pictorul academic *Carol Iobst*.

Reconstruirea amesurată stilului original s'a început în Iulie 1898 și a durat 5 ani, dar' a fost făcută cu atât succesa, în cât azi biserica Mirăuților e un *juvaer al artei*. Biserica nu ne impune prin mărime, o admirație însă cu atât mai mult ca artă, pentru frumosețea și dragălașia ei.

Privită pe din afară, deja prin poziția locului, pe care stă, prin stilul curat bizantin și mai ales prin forma despărțită în mai multe părți a coperișului, ne face o impresie pitorăscă. Acest efect e și mai potențat prin colōrea și luciul țiglelor de pe coperiș, șmalțuite, și prin pictura din partea de sus a părăților cam un metru și jumătate sub streșina lată.

Dacă ai intrat în lăuntrul bisericii, nu mai ști asupra cărei figuri sau scene se-ți îndreptă ochii, ear' după ce cu o privire repede ai trecut peste toate, oprindu-te într'un loc și așintindu-ți privirile spre iconostas, — sufletul și se înalță în sfere ideale... și când te-ai recules din acest estas, — te simți mai bun, mai nobil, mângăiat și liniștit...

Arta și-a ajuns scopul!

Ar trebui să mă estind prea mult, dacă m'ași încerca să descriu toate figurile și scenele din testamentul vechiu și nou, căci nu există o parte cât de mică și ascunsă pe părății din lăuntrul bisericii, pe boltă și cupolă, care să nu-ți atragă privirile prin frumosețea picturii. Amintesc numai, că artistul s'a condus în pictarea și aranjarea tablourilor de codicele de pictură de pe muntele Atos „*Εκμνησία της ζωγραφικής*“.

Astfel biserica Mirăuților, din o ruină a fost reconstruită într'un mod demn de

biserică ce-ți umple sufletul de o adevărată mândrie românească.

Pentru noi a fost o mângâiere a petrece în sinul acestei parohii, care ne dă frumoase exemple de bărbăție, ni-a dat frumos prilej de însuflețire.

Așa am ajuns noi aici în zina de 8/21 Novembre, ziua Sfinților Arhangeli — hramul acestei biserici, — ca să sfințim noul lăcaș plăcut lui Dzeu, și să-l predăm destinațiunii sale.

Sfințirea acăsta ni-a servit tuturor cari am luat parte, de o cerescă bucurie și de o nobilă însuflețire.

Cu conducerea acestui act sfânt a fost însărcinat din partea distinsului Cap al bisericii noastre protopresbiterul tractual I. Teculescu, care cu o suită numărătoasă de preoți și mireni sosește în comună dimineața la orele 9, așteptat de numeroși credincioși la marginea comunei, unde preotul bineventeză pe autorisatul superior, ear' poporul aclamă cu puternice „să trăească“.

La școlă e ridicat un frumos arc, din brad și alte verdețuri, cu inscripția prietenească „bine ați venit“.

Șesprezece preoți îmbracă ornate festive sub conducerea protopresbiterului, și de la școlă se formază o imponentă procesiune până la noua biserică, în jurul căreia se postase o lume de oameni străini din jur, și popor din loc, domni și popor de-a valma.

„Mărire Treimeii celei de o ființă“ etc. răsuna dintr'un glas duios și totodată puternic, dulce și sonor, e glasul protopopului. E semn că s'a început stânta slujbă. Se cetesc cele 3 evanghelii, după cari la cântarea „Veniți să încunjurăm poporilor Sionul“, pe melodia duiosului glas I, încunjurăm biserică cu toții, ear' gândul ne sboră departe, la Părintele cel ceresc, însoțit de rugăciunea: *Domne, scutește acest lăcaș plăcut al tău de toate primejdiile, de vechi și nevăduți vrășmași, ear' pe poporul ție rămas pururea credincios condu-l pe căile tale bune și frumoase.*

Se face intrarea în spațioasă și frumoasă biserică, poporul credincios, și setes după cele sublimă cari se desfășurau înaintea ochilor — umple și cuprinde întreg spațiul. Când de plăcut va fi lui acest lăcaș frumos și luminat!

Se servește prima liturgie de 16 preoți, dând răspunsurile corul de bărbați din Alba-Iulia-Maieri, sub conducerea învățătorului Mateu. La finea serviciului protopresbiterul urcă treptele amvonului spre a predica.

Din întreg festivalul acestei zile cuvântarea acăsta a fost mărgăritariul care a versat lumină, bogăție și strălucire peste întreaga sărbătoare.

Sfârșită și partea acăsta, mai încunjurăm biserică frumoasă, apoi urmăm stropirea cu apă sfințită.

Țin remarcă aci, că la bucuria acăsta sărbătorească au ținut dema a se prezenta și dl protopresbiter cercual din Aiud, Imreh József, împreună cu notariul cercual, cu proprietariul fruntaș din loc Horváth, dintr' un ceti

însemnătatea trecutului ei ca prima catedrală metropolitană a bisericii Moldovei.

Sfințirea acestei biserici s'a făcut în 15 Novembre st. n. prin înaltpreasfinția Sa dl arhiepiscop și metropolit Dr. Vladimir de Repta, care a fost primit cu mare însuflețire și sinceră dragoste de iubii și fii însuflețiti. În decursul liturghiei a fost hirotesit intru protopresbiter dl Vorobchievici, paroch la biserică sfântului Dumitru din Sucéva, și neîntrecutul folklorist și simpatic părinte catechet dl S. Fl. Marian. Să trăiească intru mulți ani!

Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre însemnătatea momentului, ear' predica ocazională a ținut o predică catedrală din Cernăuți Dr. Orest Popescu, dând în scurt istoricul bisericii.

Să dea bunul Dzeu, ca acest sfânt lăcaș al seu, merit ca loc de rugăciune pentru tinerimea studioasă, să servească spre întărirea religiosității și moralității în sufletul tinerelor mlădițe ale poporului român din „mândra țară a fagilor“, și de câte-ori în rugăciuni cucernice vor petrece într'insul, să-și aducă aminte de spiritul de jertfă și de tăria cu care strămoșii și-au apărut legea și nămul!

Nicolae Bălan.

doi din urmă, de-și străini de nămul și legea noastră, au făcut frumoase daruri bisericii nouă. La urmă ne-am întrunit în număr considerabil la masa festivă din școlă noastră. Un prânz bun, o primire călduroasă ne-a făcut să ținem mult la frunții stremțeni.

Toastul prim a fost ridicat din partea dlui protopresbiter pentru sănătatea iubitelui nostru Cap al bisericii I. P. S. Domn Ioan. Protopretorul Imreh salută și închină pentru șeful tractual. Preotul C. Suciuc atîngînd raportul dintr' stat și biserică, misiunea și conc lucrarea armonică a acestor două instituțiuni, închină pentru protopretorul cercual. Vorbirea acăsta l'a îndemnat pe acest onorabil șef administrativ a l'și lua a două-ora cuvîntul, și a ne declara sîrbătorește că cu drag și mult simț creștinesc stă cu fața și cuvîntul la dispoziția bisericii, intru a o sprijini în divina ei misiune.

„Eu — zice oratorul — mă identific în întreaga mea activitate de administrație, cu profesările și învățăturile bisericii creștine.“

„Cea mai desăvîrșită isbitire doresc bisericii.“

Domne, ce impresie bună a făcut asupra noastră mărturisirea acesteia, cam dedați fiind a fi tratați mașter mai mult, de mulți alți șefi administrativi, înțeleg în afaceri de biserică. Trebuie să vină timpul, ca să înțelegă odată, că ce serviciu prețios prestază biserică pentru stat... .

Au urmat apoi toaste pentru parochul local, pentru notariul cercual Löwa și proprietariul Horváth, pentru fostul protopresbiter N. Ivan, etc.

„Delamag“.

NOUTĂȚI

Din cauza sfintei sărbători Marele ierarh Nicolae, numărul proxim apare Mercuri.

In memoria metropolitului Șaguna. Din Cristești (tractul Alba-Iulia) primim următoarele: Duminecă în 30 Novembre st. v. după finea serviciului divin s'a servit parastas pentru sufletul Marelui Metropolit Andrei bar. de Șaguna în biserică din Cristești și după finea parastasului bătrânul preot Mateiu Morușca, prin o cuvîntare bine potrivită a arătat poporului meritele și binefacerea pe cari le-a săvîrșit în viața buun și de Dumnezeu trimis al doilea Moisi, Andrei, care ni-a câștigat drepturile bisericii și națiunii noastre. Poporul unanim a răspuns: Dumnezeu să l' ierte și să-i fie țărina ușoră. (Simion Cristea vice-epitrop).

Mănăstire la „Isvorul de la Bocea“. Dl Macarie Gușcă, monah, ne trimite un apel mai lung, în care rogă preoțimea și publicul român gr.-or. să contribuie fie-care cu obolul său la ridicarea unei mănăstiri în „Valea Godinoda“ lângă isvorul tîmăduitor de acolo, (în apropiere de Bocea-mont, P. S. Sa episcopul Nicolae Popea a încuviințat colecta publică pentru mănăstirea intenționată. Colectarea s'a și început, adunându-se până acum suma de 2600 corone. Cine voaște să contribuie cu dinarul său spre nobilul scop al înființării proectatei mănăstiri, să trimită banii la dl Macarie Gușcă, în „Valea-Godinoda“, posta ultimă Nemet-Bogșan. Despre rezultatul colectei se va da sîmă în publicitate.

Fapte creștinești. Vasile Vlădărean din Bod (tractul Brașov), acum locuitor în București, a donat bisericii noastre din Bod două steșnice mari foarte frumoase, ear' Marghola Neagoe a donat două steșnice mici purtătoare cu mîna, foarte frumoase și acestea. Tote patru sunt puse înaintea sfîntului altariu. Comitetul parochial al numitei biserici exprimă și pe acăsta cale mulțămii sinceră marinoșilor donatori, dorindu-le, ca Dzeu să le răsplătească din darurile sale bogate binefacerea acestora.

Alegere de paroch. Duminecă în 30 Novembre v. s'a săvîrșit alegerea de paroch în comuna Cărpiniș (tract. Cetatea de peatră). A fost ales, cu totalitatea voturilor, clericul abs. Stefan Gheșie din Berința.

Pentru iubiiți reșoși. Implinindu-se 6 ani de la mîrtea mult regretatului Dr. Aurel Brote, fost director al băncii „Transilvania“, stimabilă doamnă Minerva Dr. Brote a dăruit intru odihna sufletului reșosatului, suma de 5 cor. la fondul „Masa învățăcelor meseriașilor români“, înființat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“.

De la comitat. Pentru continuarea pregătirii obiectelor ce vor fi puse la ordinea zilei în congregația extraordinară din 28 Decembrie n. a comitatului Sibiu, comitetul permanent municipal va ține ședință Luni (21 Decembrie n.) la 9 ore a. m. în sala mică a comitatului.

Un moștenitoriu de tron — în arest de odaie. Din Berlin se raportează următoarele: Un prinț german, rudenie de aproape a familiei domnitoare, înainte cu câteva săptămîni luase parte la o cursă de cai aranjată de o reuniune de oficeri călăreți și a câștigat premiul al doilea. Pentru acăsta împăratul l'a pedepsit cu arest de odaie pe durată de trei zile. În cercurile de curte din Berlin se vorbește că acest prinț ar fi însuși moștenitorul tronului, pe care tatăl său l'a pedepsit fiind-că a luat parte la cursă fără învoirea lui. — Atăta spune raportul berlinez. Combinat cu știrea ce o dădeau ziarele germane despre decursul acelor curse, în care se spunea că moștenitorul a câștigat premiul al doilea — vorbele cercurilor de curte se par a fi nimerit adevărul în privința persoanei prințului.

Dare de sîmă și mulțămii publică. Cu ocaziunea producțiunii teatrale aranjată în 21 Novembre n. de tinerimea română din Cohalm în favorul bibliotecii populare, s'au făcut următoarele suprasolviri marinoșe: Dni N. Mederius 2 cor., F. Hirschhorn 1-60, K. Ziegler, L. Barbu câte 1-20, G. Spornic 1-10, D. Popp din Comana-inf., I. Falk, I. Buzea câte 1 cor., G. Repede, N. Eisenlohr, direct. de finanțe în Sighișora câte 80 fileri, H. Lahni 70 fileri, N. Boer, I. Bercan câte 60 fileri. Primesc binevoitorii suprasolvitori mulțămii noastre și pe acăsta cale. Asemenea aducem mulțămii publicului inteligent străin din loc, care de-și a fost informat numai de o reprezentare curat populară, a participat în număr frumos dînd ajutorul material bibliotecii noastre, de care avea o mare necesitate, pentru a pute funcționa. În total a intrat cor. 150-60; achitînd speșele avute a rămas un venit curat de cor. 45-22, cu care sumă se alimentează fondul bibliotecii — Cohalm, la 1 Decembrie 1903. Ioan Sîrcan, vice-presidentul bibliotecii; Z cheiu Borcoman, notariul bibliotecii; George Forsea, cassariul bibliotecii.

Intru mărirea lui Dumnezeu. In biserică din Valea-Epii, protopresbiteratul Orăștiei, simțindu-se în mare parte lipsa de cărți bisericești, fiind cele existente, din cauza vechimei lor aproape nefolosibile, și făcînd subscrisul apel către poporul de aici, până acum evlaviosul creștin Lazăr Ciucean a procurat de la librăria archidieceșană din Sibiu: Liturgierul cu itere latine în preț de 8 corone, plus porto postal 70 fil., banul poporean Petru Vasian, Psaltirea tot cu litere latine, în preț de 9 cor. plus porto postal 70 fileri, ear' evlavioșii poporeni Mihail Ignat, Constantin Gavrilă și Ioan Opriza lui Bărbăș au făcut pe speșele lor la toate trei ușile sfîntului altariu perdele foarte frumoase, cari trec peste 10 corone. Serie i Dómae în cartea vieții vecinice! — Valea-Epii (p. u. Zalatna) la 20 Nov. 1903. George Marian, paroch.

Pentru onomastică. Dl Victor Preda, mîstru mîsar în Avrig, din privilegiul onomastice sale a dăruit 10 corone fondului de 20 fileri al „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vînzare.

O nouă filie la „reuniunea de înmormîntare“ din Deva. Cu datul 15 Decembrie st. n. dl Augustin Nicórá, directorul reuniunii de înmormîntare din Deva, ne scrie că în urma zelosei conlucrări a parochului Teodosie Popa din Furcșora (tractul Iliia) s'au inscris membri la filia Dobra-Iliia 30 parochieni ai sei solvind fie-care taxa de 2 cor. 60 fil. Intenția parochului Popa e, ca — convingînd astfel pe parochienii sei despre binefacerea pe cari le pot avé de la reuniune, — la anul să înființeze, eventual împreună cu alte două sate vecine, filie separată. — Duminecă dl Nicórá va înființa a 5-a filie, avînd în pregătire încă alte trei. Dorim deplin succes tuturor cari ostenesc în acăsta direcțiune.

Fie-cine aște, că cel mai bun mijloc intru a împedeca diferitele bóle de copii este dacá copilul e desvoltat bine și are putere de rezistență. Acăsta se pöte ajunge bine prin oleul de ficat de pește a lui Zoltán, deóce-are putere mare de nutrire, e fără miros și gust, și afară de aceea e ușor de mistuit. Sticla costă 2 corone și se capătă în toate farmaciile.

Esplosie de dinamit. In fabrica de dinamit din Grevenbroich (lângă Köln) s'a întîmplat Luni după amiază o esplosie, pe urma căreia patru lucrători au fost rupți în bucăți, cincisprezece au îndurat răniri de mörte, ear' alți mulți s'au ales cu răniri mai puțin periculoase. Esplosia a fost așa de puternică, în cât bubuitul ei s'a audit până prin alte districte îndepărtate.

Daruri de Crăciun — săracilor nostri. La listele despărțimentului femeesc întregitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, cari circulă în scopul adunării de bani, vestiminte, alimente, ce se vor împărți în ajunul Nașterii Domnului intré săracii nostri, au binevoit a mai dăru: Ana Togan 2 cor.; Maria Bulea, economă, 1 cor.; Nicolae Domnariu, 80 fil.; Elena Foltuțiu, 60 fil.; Paraschiva Ișan, Paraschiva Veza, C. Balinth, N. N., Paraschiva Hedu, Elena Mohan, Elena Ghicășan, Maria Roman, câte 40 fileri; Elena și Paraschiva Vintilă, câte 25 fileri; Ana Buzdughină, Ana Stanciu, fie-care câte 20 fileri. — Pe când comitetul despărțimentului aduce cele mai sincere ale sale mulțămii pentru aceste daruri, îndrănește totodată a vesti, că primește spre împărțire ori-ce soi de vestiminte (haine, albituri, ghețe, pălării, paltóne etc.) vechi, cari se vor repara și se vor împărți. Darurile benevole se se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

De la oficiul postal. In vederea aglomerării agendelor la oficiile postale acum în prēja sărbătorilor Crăciunului, direcțiunea de postă și telegraf din Cluj apelază la public, ca pentru ușurarea spedării și inmanării punctuoase a pachetelor, etc. să vină și el în ajutoriu postei prin următoarele: la spedări de pechete se întrebuințeze lădițe de lemn, ori corfe de neule, destinate anume spre acest scop, ear' pachetele învelite în pânză, ori în hîrtie tare, de pachetat, să le lege bine cu sfóră, înășurată de mai multe-ori în jurul pachetului și la îmbinături sigilată bine cu cêră și cu sigil cu monogram. Adresa se se scrie esact (numele, poziția socială și locul) avînd a se indica și comitatul și — unde nu este postă în loc — posta ultimă. E consult, ca în partea de-asupra a locului unde e scrisă adresa se se indice numele și locuința trimițătorului. Adresa se se scrie pe însuși învelişul pachetului, ori dacá acăsta nu se pöte, atunci pe o tăbliță de lemn, de pela, ori de hîrtie gróșă, care apoi se fie legată bine de pachet. Adresele scrise pe hîrtie trebuesc lipite pe pachet în întregă estensiunea și legate cu sfóră. E foarte consult, ca în pachet să fie pusă o tiduliță cu adresa și celelalte indicațiuni necesare, pentru-ca în cas că adresa de pe pachet s'ar perde, ori s'ar sterge, pachetul totuși să pöta fi spedit și inmanat, pe baza indicațiunilor din interiorul seu. Cîntinutul pachetelor și cantitatea trebuesc indicate și pe buletinul de espediție (Frachtbrief, szállítólevél) și pe scrisóra cu adresa. Pentru urmăriile provenite din pachetări necorespundătoare, ori din adresaare mancă, posta nu ia asuprași nici o răspundere.

Cărți și reviste.

La librăria archidieceșană din Sibiu se pot comanda următoarele cărți și broșuri, tipărite în tipografia acestei librării:

1. „Alexandru Roman“ (1826—1897) fost profesor de limba și literatura română la universitatea din Budapesta, membru al „Academiei române“, ziarist etc. Material pentru biografia și activitatea lui, de Ilie Dinurseni. 1897.
2. „Dotățiunea clerului“ sau un ciclu de articoli, prin cari se apreciază proiectul de lege despre întregirea venitelor preoțești, devenit mai tîrziu lege sacționată ca al „Valea“ articol din 1898, de Ilie Dinurseni. 1. Edițiune din „Telegraful Român“ 1898. Prețul 1 cor.
3. „Articolul de lege XIV din 1898“, legea însăși tradusă în românește de Dr. Elie Cristea, secretariul consistorial. 1898. Prețul 20 fileri.
4. Proverbe, asemănări, maxime și idiotisme, colectate din graul Kománilor din Transilvania și Ungaria, din însărcinarea despărțimentului Sibiu al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, de Dr. Elie Cristea, secretariul al despărțimentului. Broșura (apărută în 1901) este proprietatea acestui despărțiment. Prețul 1 cor.
5. Patru cuvîntări ocazionale, de Dr. M. E. Cristea:
  - a) In Dumineca SS. Părinți, la 21 Maiu v. 1900, în capela parohiei ortodoxe-române, din Cetatea Bistriței. Prețul 20 fil.
  - b) Contra beției. (1902). Prețul 30 fil.
  - c) La demolarea bisericii din Sibiu-cetate. (1902). Prețul 20 fileri.
  - d) La 30 Martie 1903 (Dumineca Florilor) în biserică cea mare din Rășinari, cu ocaziunea parastasului celebrat pentru regretatul asesor consistorial Dr. Daniil P. Barcianu. Prețul 20 fil.

Posta redacțiunii.

N. T. în Am. Disertația sosită, raport nu. „Argus“. In numărul proxim.

Teatrul orășenesc.

Sămbătă (19 Dec.): „Die Ahnfrau“, tragedie în 5 acte de Grillparzer.

Nr. 856.

[292] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III. **Boz**, protopresbiteratul Mercurea, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român” — ord. cons. dto 21 Octobrie a. e. nr. 10925 bis.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în tabela B.

Reflectoranții la acest post au a-și așterne cererile întruite conform normelor din vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Mercurea, 3 Novembre 1903.

In conțelegere cu comitetul parochial. Oficiu protopresbiteral gr. or. Mercurea.

Avram S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 12067.

[284] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă **Agostin**, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cõla B. pentru întregirea venitelor preoțesti de la stat.

Cei ce doresc a ocupa acest post au a-și înainta în termen legal petițiunile concursuale conform normelor în vigore oficiului protopresbiteral al tractului Cohalm în Kõhalom.

Sibiu, 25 Novembre 1903.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 1622 1903.

[290] 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă din opidul **Noerichiu**, de clasa primă, protopresbiteratul gr. or. al tractului Agnita, se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cõla B. pentru întregirea venitelor de la stat, despre cari venite concurenții și pot lua informațiuni de la oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile întruite conform normelor în vigore oficiului protopresbiteral în termenul indicat.

Concurenții au a se prezenta în sfânta biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta sau celebra.

In conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Bendorf, în 2 Decembre 1903.

Oficiu protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita.

Nicolae Gavrea
adm. prot.

Frumosul roman

DUȘMÂNIE

de

Vasile E. Moldovancostă **60 fileri.****Librăria archidieceșană.**

Farmacia „la ursul negru” a lui Guido Fabritius

Sibiu, piața-mică nr. 27

își recomandă bogatul seu **deposit de specialități medicale-farmacistice, bandage chem. curate, preparate dietetice de întărit pentru morboși și reconvalescenți, tot felul de obiecte de toaletă, instrumente chirurgice, cum și medicamente veterinare etc. etc.**

Espediție postală în fie-care zi.

La subscrisa librărie se află de vânzare următoarele cărți de

Teodor V. Păcățian:

Cartea de aur, vol. II.	cor. 10—
Scopul în drept, traducere autorisată după Dr. R. de Jhering	„ 8—
Lupta pentru drept, traducere după Dr. R. de Jhering	„ 2—
Principiile politiceii, după Dr. F. de Holzendorff	„ 4—
Istoria politiceii, după Sir Frederick Pollock	„ 1—
Libertatea, traducere după John Stuart Mill	„ 2—
Din legile ungare: Judecătoriile cu jurați	„ —80
Buna chivernisela, carte pentru toți, întocmită după ideile lui Sam. Smilles	„ —40
Sâmbata morților, dramă din popor în 5 acte, local. d. Raupach	„ —60

Librăria tipografiei archidieceșane, Sibiu.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și esoperază **împrumuturi pe pământuri și edificii** cu cele mai favorabile condiții și cele mai efitne interese, și anume pe termen de **10—70 ani cu 2%—5³/₄%.**

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, cum și la oficeri, credit simplu și fără giranți.

[291] 1

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă pentru răspuns.

„PECUNIA”

întreprindere de credit

Sibiu (Nagyszeben) strada poplăcii nr. 27.

Devisa mea:

Sănătate bolnavului, putere celui slab!

Nicolae Jurisics ne-a eliberat de jugul turoesc, ear' Petru Jurisics, farmacist în Pakracz, ne-a scăpat de cel mai mare inimic, de boia, prin mijlocul seu de efect minunat.

Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics sunt un astfel de balsam miraculos, care din nici o casă se nu lipsescă, deore-ce Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics cuprind avantajul, că pot fi întrebăinate contra tuturor bõlelor, și se dovedesc întotdeauna și pretinderea de **Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics** sunt cel mai sigur mijloc contra bõ-

lelor de stomac, constipației, cărceilor de stomac, scaunului nereglat, lipsei de apetit, hemoroidelor și docii și durerii de cap ce obține din aceste, acrelei în gât, rigăiturilor, amețelii, anemiei și contra tuturor catarelor de stomac; se folosește însă și pe din afară, cu sursăit efect, la umfături, arsuri, junghieri în membre, și la bõle reumatice.

Unde nu mai ajută nici un mijloc, acolo Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics deja după scurtă folosire nu vindecă bõla. Nenumărate scrisori de mulțimită și recunoștință din tôte țările lumii dovedesc acasta.

Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics se comandă direct de la **PETRU JURISICS, farmacist în PAKRACZ nr. 424.**

Prețul împreună cu instrucțiunea de folosire, lădiță și porto: 12 sticle cor. 5— 36 sticle cor. 12—40 Tot la 12 sticle Picături de Pakracz — una gratis

Contra tusei, bõlelor de plumâni, catarelor de gâtlej, răgușelei, răsufării grele, junghierilor în cõste, influnței și catarelor de tot soiul, cel mai neîntrecut mijloc

Sucul de buruienii slavonice al lui Jurisics

Prețul: 2 sticle cor. 3—40, 4 sticle cor. 6—80, 6 sticle cor. 8—20.

Contra tuturor casurilor de friguri

mijloc deosebit de bun „Febri-Fugo” care vindecă forțe iute și sigur.

Prețul: 2 sticle cor. 4—20, 4 sticle cor. 7—, 6 sticle cor. 10—.

Din suc de buruienii slavonice și „Febri-Fugo” mai puțin de 2 sticle nu se pot espeda. Și la comandarea acestor mijloce se adaugă o sticlă din Picăturile de Pakracz ale lui Jurisics — gratis!

Devisa mea:

[251] 8-24

Sănătate bolnavului, putere celui slab

Depositul principal în Budapesta:

JOSEF TÖRÖK, farmacist, Königsgasse 12

Petru Vidmarics esplică minunatul efect al Picăturilor de Pakracz

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

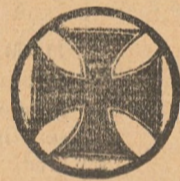
Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bõle

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătăie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceala la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influnța, insomnie, epilepsia, circulația nereglată a sângelui și multor altor bõle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din tôte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnic, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.— Prețul aparatului mic e cor. 4.— folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forțe slabă.

Espediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

REWERBENZ

se confecționează
prompt și efitn
în croitoria

Petrașcu & Părău

Sibiu

strada poplăcii nr. 21